

Тазкия дарслари (119-дарс). Кимнинг мазаҳи кўпайса, ҳайбати йўқолади

13:00 / 16.01.2021 5393

Олтинчи офат - масхара ва истехзо.

«Масхара» сўзи луғатда «бировни ҳақир - паст санаш» ва «хор билиш» маъноларини англатади.

Уламолар масхарани қуйидагича таърифлайдилар:

Муновий: «Масхара маънавий жиҳатдан ақлни паст санаш ва ҳиссий жиҳатдан ишни хор санашдир», деган.

Ибн Камол: «Масхара - масхара қилинганнинг наздида арзийдиган ва масхара қилувчининг наздида арзимайдиган нарсадир», деган.

Масхара қилиш – пастга уриш, хорлаш йўли ила бировнинг айбини кулгига олишдир. Гоҳида гап ва амалга тақлид қилиш билан, имо-ишора ёки лақаб қўйиш билан ҳам масхара бўлиши мумкин. Масхара ва истехзо қилиш динсиз, мунофиқ ва кофирларга хос сифатдир.

Аллоҳ таоло Анбиё сурасида марҳамат қилади:

اُوْنَاكَ اَمْ مُهَنْمِ اُوْرَخَسَ نَيِّدَلَابَقَ اَحَفَ كَلْبَقِ نَمِّ لُسْرَبِ اِزْهَتْ سَا دَقَلَو
نُوْزَهَتْ سَيَّوِبِ

«Батаҳқиқ, сендан олдинги расуллар ҳам истехзо қилинганлар. Бас, уларни масхара қилганларни ўзлари истехзо қилиб юрган нарса ўраб олди» (41-оят).

Пайғамбарларни истехзо қилган кофирларга азоб тушди. Улар бу дунёнинг ўзидаёқ азобга дучор бўлдилар. Сени масхара қилаётганлар ҳам, вақт ғаниматлигида эсларини йиғиб, тавба қилмасалар, аввал бу дунёда, кейин у дунёда азобга учрайдилар. Чунки уларни Аллоҳ таолонинг азобидан сақлайдиган ҳеч бир куч йўқ.

Аллоҳ таоло Тавба сурасида марҳамат қилади:

اَلَا نَيِّدَلَاوَاتِ اَقْدَصَلَا يَفَنَي نَمُؤْمَلَا نَمَنِي وَعِوْطُمَلَا نُوْرْمَلَي نَيِّدَلَا
مَلَا اَبْاَدَعُ مَهَلَو مَهَلَو مَهَلَو لَلَا رَخَسُ مَهَنْمِ نُوْرَخَسَيَّ فِ مَهَدُهَجَّ اَلَا نُوْدَحَي

«Мўминлардан кўнгилли бўлиб садақа қилувчиларни ва ўз кучлари етгандан бошқани топа олмайдиганларни айблайдиганларни Аллоҳ масхара қилади ва уларга аламли азоб бўлажак» (79-оят).

Қуръони Каримда мўмин-мусулмонлар бировни масхара ва истехзо қилишдан қайтарилган.

Аллоҳ таоло Хужурот сурасида марҳамат қилади:

مُهَنْمِ اَرْيَخِ اُوْنُوْكَي نَا اَسَعِ مَوْقِ نَمِّ مَوْقِ رَخَسَي اَلَا اُوْنَمَا نَيِّدَلَا اَهْيَا اَي
نُهَنْمِ اَرْيَخِ نُنُكَي نَا اَسَعِ اَسَنْ نَمَّ اَسَنْ اَلَو

«Эй иймон келтирганлар! Бир қавм бошқасини масхара қилмасин, эҳтимол, улар булардан яхшироқдир. Ва аёллар ҳам бошқа аёлларни (масхара қилмасинлар), эҳтимол, улар булардан яхшироқдир» (11-оят).

Албатта, ўзгаларни масхара қилиш ёмон одат бўлиб, жамият аъзолари ўртасидаги ўзаро алоқаларнинг бузилишига сабаб бўлади.

Бир одам иккинчисини масхара қилса, камситса, устидан кулса, албатта, масхара қилинган одамнинг аччиғи чиқади, у ҳам масхара қилувчига ўзига яраша жавоб беришга уринади. Орада низо-жанжал чиқади, ижтимоий алоқалар бузилади ва жамият заифлашади. Ислом эса доимо мусулмонлар жамиятининг мустаҳкам бўлиши учун қайғуради.

ن : مَسْوَةٌ لِّعُلُوِّ صِلَى الْجَلِيلِ وَسِرِّ لِقَائِهِ نَسَخَ لَنَا نَعْلًا
لِقَائِهِ نَعْلًا نَمُّ بَابِ رَخِ الْيَفِّ مَوْدَحَ أَلْحَتْفِي سَأَلْنَا بَنِي زَيْدٍ نَسْمُ الْجَلِيلِ
كَلَدَكَ لَأَزِي أَمْ فَهُنَّ وَدَقْلُغْ أَعْجَ إِذْ إِفِّ، مَوْعٍ وَوَبَرْكَبُ عِيَجِي فَ، مُمْ لَهْ : مُمْ لَهْ
أَمْ فَ، مُمْ لَهْ : هَلْ لِقَائِهِ نَعْلًا بَأَوْبًا نَمُّ بَابِ لَهْ لِحَتْفِي لَمْ هَدَحْنَا نِ إِيَّتِ ح
يَقِي هَيْ بَلْ هَ أَوْرِ، سَأِي إِي لَنَا نَمَّ هِي تَأِي

Ҳасандан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Одамларни масхара қилувчиларнинг бири учун жаннатдан бир эшик очилади. Бас, унга: «Бу ёққа кел», дейилади. У ғам-ғуссаси ила келганида эшик ёпилади. Бу ҳол улардан бирига жаннатдан эшик очилиб, «Бу ёққа кел», дейилганда ноумидликдан келмайдиган бўлгунича давом этади», дедилар».

Байҳақий ривоят қилган.

Масхаранинг зарарлари:

1. Масхара Аллоҳ таолонинг амрига очиқ хилофдир.
2. Масхара Аллоҳ таолонинг азобига сабаб бўлади.
3. Масхара инсон ҳуқуқини очиқ-ойдин бузишдир.
4. Масхара қалбни ўлдиради ва ғафлатга сабаб бўлади.
5. Масхара кофир ва мунофиқларнинг сиймосидир.
6. Масхара шариат ҳаром қилган ишдир.
7. Масхара Аллоҳ таолонинг зикрини эсдан чиқаради.

«Руҳий тарбия» китобидан